
PWYLLGOR CRAFFU GWASANAETHAU 10.01.13

Yn Bresennol:

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn – Cadeirydd Y Cynghorydd Peter Read – Is-gadeirydd

Y Cynghorwyr: Huw Edwards, Christopher Hughes, Elin Walker Jones, Linda Ann Wyn Jones, Llywarch Bowen Jones, Siôn Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dewi Owen, Liz Saville Roberts, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Wyn Williams ac R. Hefin Williams.

Aelodau Cyfetholedig gyda phleidlais ar faterion addysg yn unig:

Mr Dylan Davies (Cynrychiolydd Rhieni Llywodraethwyr
Meirionnydd)

Swyddogion: Ann Lloyd Jones (Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion), Dafydd Bulman (Rheolwr Datblygu Gwasanaeth Teleofal Gwynedd), Stephen Barnard (Rheolwr Adnoddau Dynol a Datblygu'r Gyfundrefn), Vera Jones (Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd), Gareth James (Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu) a Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Alwyn Gruffydd, Alan Jones Evans a Selwyn Griffiths (Aelod ex-officio), R H Wyn Williams (Aelod Cabinet Gofal), Paul Thomas (Aelod Cabinet Gwynedd Iach), Parchedig Robert Townsend (Yr Eglwys yng Nghymru), Mrs Rita Price (Yr Eglwys Gatholig), Mrs Rhian Roberts (Cynrychiolydd Rhieni Llywodraethwyr Dwyfor), Morwena Edwards (Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden).

1. CROESO

Nododd y Cadeirydd mai braf ydoedd croesawu y Cynghorwyr Huw Edwards a Peter Read i'r cyfarfod yn dilyn cyfnod o absenoldeb yn ddiweddar oherwydd anhwylder.

2. PRESENOLDEB AELODAU'R CABINET

(a) Cyn ymdrin â'r eitemau craffu, datganwyd siom ac anfodlonrwydd gan Aelodau'r Pwyllgor Craffu nad oedd Aelodau'r Cabinet yn bresennol yn y cyfarfod i ymateb i ymholiadau'r Pwyllgor yn deillio o'r eitemau craffu. Teimlai'r Aelodau yn anniddig iawn ac roedd hyn yn profi pa mor ddi-werth ydoedd y Pwyllgorau Craffu yn eu tyb hwy.

(b) Mewn ymateb esboniodd y Cadeirydd ei fod yn ymwybodol ymlaen llaw o absenoldeb yr Aelodau Cabinet perthnasol a'u bod wedi ymddiheuro yn bersonol wrtho gan nad oedd modd iddynt fynychu oherwydd ymrwymadau pwysig eraill. Yn sgil hyn felly, cymerodd y Cadeirydd y penderfyniad i fwrw ymlaen i gynnal y Pwyllgor Craffu serch nad oedd yr Aelodau Cabinet ar gael.

(c) Pwysleisiodd Aelodau'r Pwyllgor y dylid i'r dyfodol sicrhau bod Aelodau'r Cabinet yn mynychu ac nad oes cyfarfodydd / hyfforddiant yn cael eu trefnu i wrthdaro gyda'r Pwyllgorau Craffu.

Penderfynwyd: Gofyn i'r Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd anfon i'r Rheolwr / Penaethiaid i sicrhau nad ydynt yn trefnu cyfarfodydd / hyfforddiant ar ddyddiadau'r Pwyllgorau Craffu i'r dyfodol.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Cynghorydd Eryl Jones Williams fuddiant personol ym materion gofal oherwydd bod ei wraig yn derbyn gofal ac y byddai'n gadael y Siambr pe byddir yn trafod materion yn ymwneud â'r buddiant hwnnw.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 15 Tachwedd 2012 fel rhai cywir.

5. GWEITHIO'N HYBLYG

(a) Cyflwynwyd adroddiad cynnydd yn nodi'r camau nesaf yn dilyn cwblhau cynllun peilot o weithio'n hyblyg yn ardal Meirionnydd ers Hydref 2011.

(b) Adroddodd Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion mai bwriad y cynllun uchod ydoedd i symud ymlaen i gael cydweithio gwell gyda staff y Bwrdd Iechyd a gweithwyr cymdeithasol y Cyngor ac i adnabod arbedion drwy leihau costau teithio. Fel rhan o'r cynllun sefydlwyd canolfannau o fewn adeiladau iechyd yn ardal Meirionnydd sef Ysbytai Alltwen, Blaenau Ffestiniog, Tywyn a Meddygfeydd yn y Bala ac Abermaw. Golygai hyn bod llawer mwy o staff allan yn y cymunedau ac o ganlyniad ddim angen cymaint o le yn swyddfeydd Cae Penarlâg. Golygai hefyd bod nyrsys yn gallu cael mynediad i sustemau'r Cyngor ac yn derbyn gwybodaeth gywir a chyflym.

(c) Derbyniwyd cefnogaeth gan Adran Adnoddau Dynol ac esboniodd y Rheolwr Adnoddau Dynol bod y cynllun peilot yn llwyddiannus o safbwynt staff. Nid oedd tystiolaeth o ran arbedion yng nghostau teithio ond rhagwelir arbedion damcaniaethol yng nghostau cynnal a chadw dwy swyddfa ym Meirionnydd, sef oddeutu £10,000 y flwyddyn. Nodwyd nad oedd costau sefydlu'r cynllun yn syrthio ar y gwasanaeth ond yn hytrach yn cael ei gyllido yn ganolog. Fodd bynnag, roedd tystiolaeth bod cynllun cyffelyb wedi gweithio mewn awdurdodau eraill gydag arbedion sylweddol o ran costau teithio. Y cam nesaf o safbwynt corfforaethol ydoedd cyflwyno adroddiad i'r Cabinet er ystyriaeth i ymestyn y cynllun ar draws y Cyngor. Fe fyddai'r cynllun yn cael ei ariannu o gronfa ganolog ac fe adnabuwyd oddeutu 200 o swyddi all fod yn rhan o'r cynllun a fydd yn ei dro yn creu arbedion i'r Cyngor.

(ch) Nodwyd bod cyfnod y cynllun peilot wedi dod i ben ym Meirionnydd ac wedi ei dderbyn fel trefniant parhaol. Bwriedir ymestyn y cynllun ar draws Gwasanaethau Oedolion yn ardaloedd Arfon a Dwyfor maes o law.

Rhodddwyd cyfle i Aelodau graffu cynnwys yr adroddiad ac fe amlygwyd y pwyntiau canlynol:

(i) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn ag effaith gweithdrefn y cynllun ar y cleientiaid, adroddodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion yn gyffredinol bod pobl yn hapus gyda'r cynllun ac ni welwyd dirywiad yn y gwasanaeth a theimlwyd bod gwell cydweithrediad rhwng y gweithwyr.

(ii) Yn dilyn o'r ymholiad uchod, nodwyd y byddai'n fuddiol i'r Pwyllgor Craffu dderbyn adroddiad pellach yn amlinellu mesur llwyddiant y cynllun i'r defnyddwyr.

(iii) nodwyd pryder yn dilyn ymgynghoriad diweddar o'r gwasanaeth, bod oddeutu 76% o gwsmeriaid yn anhapus wrth ffonio'r Gwasanaethau Cymdeithasol gan nodi diffyg ymateb yn ôl, methu dod o hyd i ffeiliau, a.y.b. a chwestiynwyd sut fyddai hyn yn effeithio ar y cynllun uchod. Roedd yr Aelod yn ymwybodol o enghreifftiau unigol lle cynhaliwyd asesiad dros y ffon gyda chleiant ac nad oedd y client wedi derbyn adborth yn ôl. Pwysleisiwyd yr angen os yw staff yn gweithio o gartref bod gweithdrefn mewn lle i alluogi defnyddwyr i'w ffonio a bod cyfarpar mewn lle i ddargyfeirio galwadau a chadw negeseuon.

(iv) Mewn ymateb i'r uchod, nododd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod angen diweddarau'r trefniadau teliffon ym Mhenrallt, a hefyd ail-ystyried cyfundrefn y Tîm Cynghori ac Asesu sydd yn derbyn y galwadau ffôn cychwynnol ac sydd wedi eu lleoli yn y Ganolfan Gyswllt ym Mhenrhyndeudraeth er mwyn manteisio ar y dechnoleg yno.

(v) O safbwynt costau sefydlu cynllun gweithio'n hyblyg i ardaloedd Arfon a Dwyfor, ni ellir ar hyn o bryd fod yn bendant o'r costau ond y tebygolrwydd ydoedd y byddai costau sefydlu yn gyffelyb i'r gyfundrefn ym Meirionnydd ond byddai'r arbedion yn fwy.

(vi) Pwysleisiwyd pwysigrwydd i'r cynllun weithio'n llwyddiannus a ddim yn fodd o wastraffu arian.

(vii) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn â sicrwydd bod defnyddwyr yn gallu cael mynediad at y swyddogion priodol sy'n gweithio fel rhan o'r cynllun, esboniodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod gan y gweithwyr sydd yn gweithio o adref fynediad at ffonau symudol. Yn ogystal gall defnyddwyr ffonio'r swyddfa yn Nolgellau a gadael negeseuon gyda threfniant bod y negeseuon yn cael eu trosglwyddo i'r swyddogion sydd yn gweithio o adref.

(viii) Awgrymwyd y dylid gofyn i'r Aelod Cabinet Gofal gyflwyno adroddiad cynnydd parthed y cynllun uchod i'r Pwyllgor Craffu gan amlinellu effaith y polisiau ar y defnyddwyr.

(ix) Mewn ymateb, esboniodd y Rheolwr Adnoddau Dynol mai'r bwriad ydoedd cyflwyno adroddiad i'r Cabinet am gymeradwyaeth i sefydlu cynllun corfforaethol i ymestyn gweithio'n hyblyg ar draws Adrannau Cyngor yn ei gyfanrwydd. Fe fyddir wedi hynny, yn blaenoriaethu gweithrediad y Cynllun gyda'r cynllun i ardal Arfon a Dwyfor yn rhan o'r blaenoriaethau hynny.

(x) Yn yr un modd gofynnwyd am wybodaeth ynglŷn â nifer o gleientiaid presennol y Gwasanaethau Cymdeithasol ers dyfodiad y Cyngor yn dilyn ad-drefnu llywodraeth leol gyda'r wybodaeth i gynnwys:

- Achosion sydd yn agored
- Achosion sydd yn sefydlog ac sydd yn derbyn adolygiad blynyddol
- Achosion sydd mewn cartrefi preswyl / nyrsio

Penderfynwyd: (a) **Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad ynghyd â'r sylwadau uchod.**

(b) **Gofyn i'r Aelod Cabinet Gofal gyflwyno adroddiad cynnydd i'r Pwyllgor Craffu hwn ar ddatblygiadau'r cynllun Gweithio'n Hyblyg i gynnwys y wybodaeth amlinellir yn (viii) a (ix) uchod fel bod yr Aelodau yn rhan o'r broses.**

(c) **Gofyn i'r Aelod Cabinet Gofal ddarparu adroddiad i holl Aelodau'r Pwyllgor Craffu yn amlinellu'r wybodaeth a ofynnir amdano yn (x) uchod.**

6. CYNLLUN GALLUOGI A GALWADAU TELEOFAL

Cyflwynwyd adroddiad yn ymateb i nifer o gwestiynau a ofynnwyd ynglŷn â chynllun Galluogi a Galwadau Teleofal.

(A) Cynllun Galluogi

Nododd y Rheolwr Datblygu Gwasanaeth Teleofal y derbyniwyd 342 unigolyn gyfnod o alluogi yng Ngwynedd yn ystod 2011/12 ac fe osodwyd targed o 425 unigolyn ar gyfer 2012/13 ac ar ddiwedd chwarter 2 cyfeiriwyd 232 unigolyn drwy'r trefniadau galluogi. Ychwanegwyd bod y gwasanaeth angen gwneud gwaith pellach i ddeall gwahaniaeth ym mherfformiad yr ardaloedd megis:

- Y math o achosion a gyfeirir at sylw'r gwasanaeth
- Y ffordd a ymatebir i'r achosion
- Ffactorau eraill, e.e. y gefnogaeth sydd ar gael yn y cymunedau

Nododd ymhellach nad oedd y Gwasanaeth wedi holi'r defnyddwyr ynglŷn â'u profiadau a bwriedir gwneud hyn yn ystod y flwyddyn. Derbyniwyd nifer fechan o gwynion yn ystod 2011/12 ond hyd at ddiwedd chwarter 2 ni dderbyniwyd cwynion pellach.

Rhodddwyd cyfle i Aelodau graffu cynnwys yr adroddiad yn ymwneud â'r uchod ac fe amlygwyd y pwyntiau canlynol:

(i) Diffyg asesiad o unigolion sydd yn cyrraedd gartref yn dilyn derbyn triniaeth mewn Ysbytai tu allan i Wynedd ac o ganlyniad ymddengys nad yw cleifion yn derbyn gofal cartref yn syth ar ôl dod o'r ysbyty. Pwysleiswyd yr angen i Fyrddau Iechyd Hywel Dda ac Ysbytai megis Broadgreen, Manceinion, gynnal asesiadau o'r cleifion cyn iddynt eu hanfon adref fel eu bod yn cael y ddarpariaeth cynllun galluogi yn syth ar ôl cyrraedd adref. Y canlyniad yw bod Gwasanaethau Cymdeithasol yn gorfod cynnal asesiad sydd yn golygu lleihad yng nghyfnod y cynllun galluogi.

Mewn ymateb, cydnabyddai'r Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod y berthynas rhwng y Gwasanaeth ac Ysbytai tu allan i'r Sir yn anodd ac y byddai'r Gwasanaeth yn gwerthfawrogi trafodaethau pellach gyda'r ysbytai ynglŷn â sut i ddatrys y broblem. Roedd y swyddog o'r farn nad oedd angen asesiad cyflawn cyn i gleifion gael eu hanfon

adref yn dilyn triniaeth ac y gellir cynnig rhyw fath o wasanaeth ar eu cyfer. Roedd o'r farn bod cyfnod galluogi yn gyfnod o asesiad yn ei hun i weld lle gellir cynnig cefnogaeth. Teimlwyd bod asesiadau yn werthfawr os ydynt yn cael eu cyflawni yng nghartrefi'r cleifion. Nodwyd pwysigrwydd i gynnal trafodaethau rhwng yr Ysbytai a'r Gwasanaethau Cymdeithasol rhag bo cleifion yn disgyn trwy'r rhwyd ac o ganlyniad ddim yn derbyn asesiadau cyn cael eu hanfon adref.

Yn deillio o'r uchod, nododd y Cadeirydd bwysigrwydd drwy'r Pwyllgor Craffu i gysylltu â'r Byrddau lechyd tu allan i'r Sir i fynegi pryder ynglŷn â'r uchod a gofyn sut y gellir gwella'r trefniadau i liniaru'r problemau amlinellwyd ynglŷn ag asesiadau cleifion sydd yn cael eu hanfon adref o'r ysbytai.

(ii) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn â phwy sydd yn penderfynu faint yw cyfnod y ddarpariaeth galluogi, esboniodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion mai'r Swyddog Galluogi sydd yn dystod yr ymweliad yn nodi'r tasgau mae'r claf angen gyda'r penderfyniad terfynol yn gyfrifoldeb i'r Uned Darparu ynglŷn â'r oriau a ddarparir.

(iii) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn â chymwysterau / hyfforddiant i ofalwyr, nododd yr Uwch Reolwr Datblygol (Uned Darparu) bod dros 50% o'r staff wedi eu hyfforddi hyd at Lefel 2 NVQ ac uwch ac fe drefnir hyfforddiant ychwanegol parthed y cynllun galluogi. O safbwynt dwyieithrwydd a defnydd o'r Gymraeg, nodwyd bod disgwyliad i'r staff fod yn ddwyieithog ond profir anhawster yn ardal Meirionnydd i ddenu staff dwyieithog.

(iv) Yn deillio o'r ymateb uchod, nododd sawl Aelod bryder ynglŷn â'r ffaith nad oedd cleifion yn derbyn ymweliadau gan unigolion sy'n siarad Cymraeg o ystyried y pwysau sydd ar y Gwasanaeth i geisio cadw unigolion yn eu cymunedau a natur sensitif a bregus rhai cleifion. Yn ogystal, mynegwyd pryder nad oedd gan y Cyngor drefniadau cysgodi staff ac fe all i fyny at 6 unigolyn fod yn ymweld â chlaf ac felly nid oes dilyniant i'r gwasanaeth maent yn derbyn.

Mewn ymateb, esboniodd yr Uwch Reolwr Datblygol nad oedd gan y gwasanaeth drefn cysgodi a nodwyd bod ganddynt bron iawn i 10,000 o alwadau yn wythnosol i'w cyflawni a'r adnoddau yn anffodus ddim yn ymestyn i gynnig trefniadau cysgodi. Cydnabyddai bod y trefniadau yn golygu bod staff yn ymweld â chleifion sydd heb gael eu cyflwyno i'r teulu yn y lle cyntaf.

Ychwanegodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod cytundeb rhwng y Gwasanaeth a darparwyr allanol gan Gwmnïau Preifat ac mae disgwyliad arnynt i hyfforddi staff yn unol â safonau disgwylidig.

(v) Yn sgil diffyg darpariaeth Cymraeg i ddefnyddwyr y gwasanaeth yn ardal Meirionnydd, mynegodd Aelod bryder bod y Cyngor yn methu yn ei egwyddorion fel Sir i ddarparu gwasanaeth drwy gyfrwng y Gymraeg i ddarparwyr. Gofynnwyd am eglurhad o'r hyn sydd yn digwydd fel Cyngor i hybu defnydd o'r Gymraeg ac i ddenu staff dwyieithog i'r maes hwn. Teimlai'r Aelod yn gryf y dylai defnydd o'r Gymraeg gael ei adlewyrchu o fewn y cymhwyster NVQ ac y dylid trafod gyda Cholegau sy'n darparu hyfforddiant am werth y Gymraeg yn y gweithle.

Mewn ymateb, nododd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod strategaeth yn bodoli i ddatblygu'r gweithlu sydd yn cynnwys gweithlu gofal cymdeithasol. Roedd hefyd yn ymwybodol bod gwaith yn mynd rhagddo i edrych sut y gellir cefnogi darparwyr yn arbennig yn y sector breswyl er mwyn ceisio denu siaradwyr Cymraeg.

(vi) Ychwanegodd Aelod y ceir sefyllfaoedd lle mae cleifion yn enwedig rhai sy'n dioddef o ddementia ddim yn gallu siarad Saesneg a gofynnwyd beth yw'r trefniadau mewn sefyllfaoedd o'r fath. Pwysleiswyd bod rhai o'r cleifion yn bobl fregus a ddim yn barod i gwyno.

Mewn ymateb, esboniodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion bod ganddynt drefniant broceriaeth i weithio allan anghenion y claf ac yn gyffredinol ceisir darparu gwasanaeth i unigolion yn yr iaith maent yn ddewis siarad. Fodd bynnag, fe geir achosion lle nad yw'n bosibl i ddarparu gwasanaeth Cymraeg a rhaid dibynnu ar wasanaeth gan unigolion Saesneg a'r unig opsiwn arall fyddai cynnig darpariaeth i'r claf mewn cartref preswyl tra'n derbyn nad yw hynny'n dderbyniol pob amser.

(vii) Yn deillio o'r pryderon amlygwyd gan yr Aelodau, awgrymwyd y dylid derbyn adroddiad gan yr Aelod Cabinet i wyntyllu'r broblem ieithyddol ymhellach er mwyn ceisio datrys y broblem.

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b) Gofyn i'r Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion i gysylltu â'r Byrddau Iechyd tu allan i Wynedd i fynegi pryder y Pwyllgor Craffu hwn ynglŷn â'r berthynas rhwng Ysbytai a'r Gwasanaethau Cymdeithasol a sut gellir gwella'r trefniadau o dderbyn asesiadau cleifion sydd yn cael eu hanfon adref o'r ysbytai ac angen darpariaeth y cynllun galluogi.

(c) Gofyn i'r Aelod Cabinet Gofal gyflwyno adroddiad cynhwysfawr ynglŷn â hyfforddiant a defnydd o'r iaith Gymraeg gan weithlu gofal cymdeithasol.

(B) Cynllun Teleofal

Yng nghyd-destun y cynllun Teleofal, amlygodd yr Aelodau'r pwyntiau canlynol:

- (i) Cwestiynwyd y swyddogion ynglŷn â chost y cynllun uchod i'r defnyddwyr a'r ffaith bod llawer o bensiynwyr yn methu fforddio'r gwasanaeth hwn ac oni ddylent felly fod yn derbyn y gwasanaeth yn rhad ac am ddim. Mewn ymateb ynglŷn â chost y cynllun i'r defnyddwyr, esboniodd y Rheolwr Datblygu Gwasanaeth Teleofal ei fod yn costio £3.20 yr wythnos ac yn wyneb y ffaith bod teclynnau yn eithaf drud teimlir ei fod yn deg i ofyn i'r defnyddwyr gyfrannu at y gost. Roedd y polisi codi tal o'r gwasanaeth hwn yn rhan o gynllun busnes y gwasanaeth a chymerwyd y farn y byddai'n rhesymol i godi tâl am y defnydd. Fodd bynnag, fel mater o drefn roedd yn rhydd i unrhyw unigolyn gyflwyno apêl i'r gwasanaeth ynglŷn â'r taliad pe dymument.
- (ii) pryder bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cymryd mantais o gynlluniau fel yr uchod i anfon cleifion adref o'r ysbytai ynghynt er mwyn gwneud arbedion. Dylid gwneud cais i'r Bwrdd Iechyd am gyfraniad tuag at gostau'r cynllun.
- (iii) Y dylid gwirio'r drefn parthed y rhestr o'r unigolion hynny sydd wedi datgan eu bod yn fodlon gweithredu fel ymatebwyr i unrhyw alwad gan ddefnyddwyr y cyfarpar teleofal oherwydd yn aml ai pheidio tueddiad ydyw eu bod yn oedrannus eu hunain a ddim ddigon abl i fynd i ymateb i unrhyw argyfwng.

Mewn ymateb, esboniodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion tra'n derbyn yr angen i ymchwilio i addasrwydd ymatebwyr, yr unigolion sydd yn dewis yr ymatebwyr a thueddiad ydyw iddynt ddewis aelodau o'r teulu, sydd efallai yn oedrannus eu hunain.

- (iv) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn ag ehangu Uned Lleu a weithredir ym Mhenygroes, esboniodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Oedolion nad oedd wedi derbyn adborth cyflawn eto ond hyderai y bydd llawer mwy o wybodaeth bendant mewn oddeutu chwe mis ac y byddai'n rhaid wedyn ystyried lle gellir lleoli unedau cyffelyb mewn ardaloedd eraill. Nodwyd bod oddeutu 50% o'r unigolion sydd wedi mynychu'r Uned wedi mynd yn ôl adref gyda phhecyn gofal neu'n annibynnol. Ychwanegodd bod y defnyddwyr yn deilwng o hyd at 6 wythnos o wasanaeth yn rhad ac am ddim.
- (v) Pryderai Aelod pe byddir yn ehangu'r ddarpariaeth o Unedau fel y gweithredir ym Mhenygroes y bydd yn gyfle wedyn i Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr gyfeirio i'r gwasanaethau fel gwasanaeth cymdeithasol ac ofnai pe byddir yn ei ehangu i ardal Blaenau Ffestiniog y byddai'n gyfle i'r Bwrdd Iechyd gau'r Ysbyty.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

7. TECLYNNAU SYMUDOL

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Aelod Cabinet Gwynedd Iach mewn ymateb i gwestiwn o ba mor effeithiol yw teclynnau PDA Gofal Cymunedol ar draws y Sir?

- (a) Adroddodd yr Uwch Reolwr Datblygol bod oddeutu 46% o staff y Gwasanaeth Gofal Cymunedol yn defnyddio'r teclynnau symudol a'u bod yn effeithiol ac yn werthfawr dros ben. Defnyddir y teclynnau er mwyn derbyn gwybodaeth mewn perthynas â chynlluniau gofal y defnyddwyr a hefyd i fonitro amseroedd cychwyn a gorffen yr ymweliadau.
- (b) Eglurwyd bod y teclynnau wedi eu cysylltu gyda'r darparwr rhwydwaith Vodafone ac yn gyffredinol ni cheir problemau gyda'r signal ond deallir nad ydynt yn gweithio ymhob man ar draws y Sir. Mae'r Adran yn cydweithio'n barhaus gyda'r cwmni sy'n darparu'r meddalwedd er mwyn darganfod ffyrdd i oresgyn y diffyg ond cyfyngedig yw'r datrysiadau heb gael mynediad i signal symudol gwell ar draws Wynedd.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau unigol:

- (i) gofynnwyd i'r Uwch Reolwr Datblygu am ffigyrau o'r gost o archebu'r teclynnau hyn yn ogystal â faint o arbediad sydd wedi ei gwireddu o ganlyniad i'w defnydd.
- (ii) Datganwyd siom nad oedd yn bosibl datrys y broblem o dderbyn signal i'r teclynnau ar draws Wynedd gyfan ac o ganlyniad bod ardaloedd ym Meirionnydd yn colli allan
- (iii) Pa bryd a fyddir yn diweddarau'r teclynnau am rhai mwy modern?

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr ymateb ysgrifenedig gan yr Aelod Cabinet.

(b) Gofyn i'r Uwch Reolwr Datblygu ddarparu ymateb ffurfiol i'r Aelodau yng nghyswllt (i) i (iii) uchod.

8. RHAGLEN WAITH BLYNYDDOL

- (a) Cyflwynwyd fersiwn ddiweddaraf o raglen waith y Pwyllgor Craffu hwn.
- (b) Adroddodd y Cadeirydd y derbyniwyd cais i ymgynnull y gweithgor Ymchwiliad Craffu i Ansawdd Addysg ar 22 Ionawr 2013 i drafod crynodeb o Hunan Arfarniad yr Awdurdod Addysg ar gyfer Arolwg ESTYN sydd i'w gynnal yn ystod yr wythnos yn dechrau 11 Mawrth 2013 ac i gynnig sylwadau agoriadol i'r Gwasanaeth Addysg. Gofynnwyd i'r Pwyllgor Craffu os oeddynt yn hapus i'r gweithgor weithredu yn y modd hwn gan ychwanegu bod cyfle i holl Aelodau'r Pwyllgor Craffu dderbyn copi o'r Hunan Arfarniad os dymument a chynnig sylwadau a'u cyfeirio'n uniongyrchol i'r Gwasanaeth Addysg.
- (c) Adroddodd y Cadeirydd ei fod wedi mynychu cyfarfod buddiol a diddorol yn ddiweddar o Rwydwaith Cadeiryddion Craffu Addysg drwy Gymru. Un o'r eitemau a godwyd yn y cyfarfod hwnnw ydoedd Diogelu Plant / Oedolion ac yn gysylltiedig â hyn trafodwyd a phwysleisiwyd yr angen i Gynghorau, fel Craffwyr, drafod ac ymateb i'r adolygiad yr Arolygiaethau ar y cyd o arferion a threfniadau rhyngasiantaethol i ddiogelu ac amddiffyn plant yn deillio o'r achos yn Sir Benfro. Roedd y Cadeirydd o'r farn mai priodol fyddai i'r Pwyllgor Craffu hwn dderbyn manylion o'r ymchwiliad uchod a'i drafod ymhellach yng nghyfarfod paratoi nesaf y Pwyllgor sydd i'w gynnal ar 17 Ionawr 2013.
- (ch) Gwnaed cais i ofyn i'r Aelod Cabinet Gofal am wybodaeth ynglŷn â datblygiadau o gynlluniau ymgynghori Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.
- (d) Mewn ymateb i ymholiad gan Aelod ynglŷn ag adroddiad ar ddiogelwch wrth ymdrin ag asbestos yn adeiladau'r Cyngor, nododd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu bod y Pwyllgor Craffu Corfforaethol yn ymdrin â'r mater hwn fel rhan o'i hymchwiliad craffu.

Penderfynwyd: (a) Cymeradwyo:

- (i) **i'r Gweithgor Ymchwiliad Craffu i Ansawdd Addysg ystyried a thrafod crynodeb o Hunan Arfarniad yr awdurdod Addysg ar 22 Ionawr 2013.**
- (ii) **Bod holl Aelodau'r Pwyllgor Craffu yn derbyn copi o'r Hunan Arfarniad gan roi cyfle iddynt gyfeirio unrhyw sylwadau unigol pe dymument yn uniongyrchol i'r Gwasanaeth Addysg.**

(b) Gofyn i'r Aelod Cabinet Gofal gyflwyno gwybodaeth gefndirol ynglŷn â datblygiadau o gynlluniau ymgynghori Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i gyfarfod paratoi nesaf y Pwyllgor Craffu hwn sydd i'w gynnal ar 17 Ionawr 2013.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00 am a daeth i ben am 12.20 pm.